

OSMANLI DEVLETİ DAĞILMA DÖNEMİ Islahatlar

II. MAHMUT 1808 – 1839

Alemdar Olayı 1808

☞ Rusçuk Ayanı (Bulgar Ayanı), Alemdar (Bayraktar) Mustafa Paşa'nın Kabakçı Mustafa Paşa isyanını bastırmasıdır.

☞ IV. Mustafa tahttan indirip yerine II. Mahmut'u başa geçirdi.

Sened-i İttifak 1808

- II. Mahmut'un, Ayanlarla imzaladığı sözleşmedir.

- ☛ **Padişah** ayanların varlığını tanıdı
- ☛ **Padişah** vergi konusunda adaletli olacak
- ☛ Ayanlar padişah emirlerine uyacaklar
- ☛ Yapılacak ıslahatlara destek olacaklar
- ☛ Eyaletlerden asker toplanmasına yardımcı olacaklar

☞ **İlk padişahın yetkileri** demokratik olarak kısıtlanmıştır.

☞ **1215 Magna Charta'ya benzer**

A- ASKERİ ALANDA

Sekban-ı Cedit 1808

☞ Nizam-ı Cedit'in Sekban-ı Cedit adıyla yeniden kurulmasıdır.

☞ Durumdan hoşnut olmayan IV. Mustafa ve adamları yeniçeri sarayını basıp Alemdar'ı öldürdüler.

☞ **KADI ABDURRAHMAN PAŞA**, 3000 kadar yeniçeriyi öldürmesine rağmen yeniçeriler üstün geldi.

☞ **Sekban-ı Cedit** dağıtılmak zorunda kaldı.

Eşkinci Ocağı 1825

- ☐ Yeniçeriocağını kaldırmak isteyen II. Mahmut, ocağın yerine alması için kurdu.
- ☐ Bunu bir tehdit olarak gören yeniçeriler ayaklanarak eşkinciocağını kaldırdı.

Vaka-i Hayriye 1826

- ☒ **SADRAZAM SELİM PAŞA** hakkında desteği ile At Meydanına çekilen Yeniçeriocağını topa tuttu.
- ☒ 6000 kişi öldü, 20.000 kişi sürgüne yollandı.
- ☒ II. Mahmut yayınladığı fermanla Yeniçeriocağını kaldırdığını duyurdu.

1826 Asakir-i Mansure-i Muhammediye

Muhammed'in Zafer Kazanmış Orduları

- ❖ **Yeniçeriocağının kaldırılmasından sonra kuruldu.**

Seraskerlik: Ordunun başkomutanlığını yürütmek için Yeniçeriocağının yerine kuruldu.

Bil bakalım... 😊

- Tımarlı Sipahilerin ortadan kaldırılmasıyla **eyaletlerdeki askeri boşluğu doldurmak için ANADOLU'da** kuruldu.

REDİF BİRLİKLERİ 1834

Bil bakalım... 😊

- Tımarlı Sipahilerin ortadan kaldırılmasıyla **eyaletlerdeki askeri boşluğu doldurmak için RUMELİ'de** kuruldu.

- Redif Birlikleri Müşirliklere bağlandı.

MÜŞİRLİKLER 1836

B- İDARİ VE YÖNETİM ALANINDA

- ◆ Divan-ı Hümayun kaldırıldı. Yerine **NAZIRLIKLAR** kuruldu.
- ◆ Hükümet işleri için yerine **HEYET-İ VÜKELA** kuruldu.

Boşluklara uygun açıklamaları yazınız... 😊

MECLİS-İ MAARİFİ UMUMİYE

ADEVİ NEZARETİ

BAŞ VEKALET

HARİCİYE NAZIRLIĞI

MALİYE

DAHİLİYE NAZIRLIĞI

BAB-I MEŞİHAT DAİRESİ

→ Sadrazam : **BAŞ VEKALET**

→ Nişancı: **DAHİLİYE NAZIRLIĞI**

→ Reis'ül Küttap: **HARİCİYE NAZIRLIĞI**

→ Defterdar: **MALİYE**

→ Kazasker: **ADEVİ NEZARETİ (adalet)**
MECLİS-İ MAARİFİ UMUMİYE (meb)

→ Şeyhülislam: **BAB-I MEŞİHAT DAİRESİ**

- ◆ Kanun, Tüzük ve Yönetmelik için **MECLİS-İ VALAYI AHKÂM-I ADLİYE (Yargıtay)** kuruldu.

☞ **ABDÜLAZİZ** döneminde 8 Mart 1868'de **DİVAN-I AHKÂM-I ADLİYE** kuruldu

☞ Kuruluş esasına göre **MECLİS-İ VALAYI AHKÂM-I ADLİYE Şuray-ı Devlet'e** dönüştü. (**Danıştay**)

☞ **Şuray-ı Devlet'in** görevi 1922'de sona erdi. Cumhuriyet döneminde yeniden kuruldu. 1927'de çalışmaya başladı.

☞ **1879'da II.ABDÜLHAMİT** döneminde **İSTİNAF MAHKEMELERİ** kuruldu. (Yeniden başlama anlamına gelir, ilk mahkemenin verdiği kararı bir üst mahkemenin incelemesidir.)

☞ **DİVAN-I AHKÂM-I ADLİYE, 1879'da MAHKEME-İ TEMYİZ** Adını aldı.

☞ **TBMM tarafından** Sivas'ta **MUVAKKAT TEMYİZ HEYETİ** kuruldu.

☞ Bu heyet Eskişehir'e taşındığında **TEMYİZ MAHKEMESİ** adını almıştır.

☞ **1924 Anayasasına** göre adı **YARGITAY** oldu

AH MEMURUM CANIM MEMURUM 😊

Bil bakalım... 😊

- **MEMURLARIN** terfi ve yargılama işlemleri için kurulmuştur?

DARÜŞ ŞURAY- BABI ALİ

☞ **MEMURLUKLAR, Dâhiliye** ve **Hariciye** olmak üzere ikiye ayrıldılar.

☞ **MEMURLARIN, Rütbe** ve **Nişanları** ile ilgili düzenlemeler yapıldı.

☞ **MEMURLUKLARA, maaş** bağlandı. **Tımar** ve **Zeamet** kaldırıldı.

☞ **MEMURLUKLARIN** üzerindeki **MÜSADERE USULÜ** kaldırıldı. **Özel Mülkiyet** güvence altına alındı.

☞ **MEMURLUKLARIN, Kavuk, Sarık, Şalvar** ve **Çarık giymeleri yasaklandı. (1829)**

☞ **MEMURA, Setre (Ceket), Fes, Pantolon** giyme mecburiyeti getirildi.

- ◆ **1826 EVKAF-I HUMAYUN NEZARETİ** (Vakıf Bakanlığı)

- ◆ **İlk Muhtarlık teşkilatı** kuruldu.

- ◆ Devlet dairelerine padişah resimleri asılması gelenek haline geldi.

- ◆ **İlk nüfus sayımı** yapıldı.

☞ **Askeri** ve **ekonomik amaçlı** yalnızca erkekler sayıldı

☞ **Mülk sayımı** yapıldı.

☞ **Kadınlarında sayıldığı ilk modern anlamda nüfus sayımı 1927'de** yapıldı

Bil bakalım... 😊

- Milli Savunma Bakanlığı ve Genel Kurmay Başkanlığı'nın yaptığı görevleri yerine getirdi.
- Görevleri daha sonra Erkân-ı Harbiye'ye verildi.
- Askerlik işlerinin düzenlenmesi için kuruldu.

DARÜ'Ş ŞURAY-I ASKERİ

Bil bakalım... 😊

- Yeniçeriocağı ile birlikte kapatılan **TULUMBACILAR OCAĞI** yerine kuruldu.
- Kurulmasında **1828 BÜYÜK HOCA PAŞA YANGINI** etkilidir.

YANGINCI TABURU 1828

Bil bakalım... 😊

- İlk kez diplomat yetiştirmek için açılmıştır.
- Fransızca eğitim verilmiştir

TERCÜME ODALARI 1821

XVIII. Yüzyılda alınan yenilgiler sonrası antlaşmalarda zorluk yaşanması üzerine TERCÜME HEYETLERİ kuruldu

Bil bakalım... 😊

- İstanbul'a giriş / çıkışlarda uygulanan zorunlu **VİZE UYGULAMASIDIR.**

MÜRUR TEZKERESİ

Bil bakalım... 😊

- İlk kez diplomat yetiştirmek için açılmıştır.
- Fransızca eğitim verilmiştir

TERCÜME ODALARI 1821

Bil bakalım... 😊

- Karantina Servisi uygulamak için açıldı.
- Amaç **salgın hastalıkları önlemek**

MECLİS-İ TAHAFFUZ 1838

C- EĞİTİM ALANINDA

- ❑ İstanbul'da ilköğretim zorunlu oldu.

☞ **1913 İptidaiye Kanun-u Mavafakati** (*İlköğretim geçici kanunu*)
TÜM ÜLKEDE ZORUNLU HALE GELDİ
- V.MEHMETREŞAT -

- ❑ Avrupa'ya EĞİTİM AMAÇLI ilk kez öğrenci gönderildi.

☞ Avrupa'ya İNCELEME AMAÇLI ilk kez **LALE DEVRİ**nde elçilik açılan ülkelere gönderildi.

- ❑ **MEHTERHANE-İ HÜMAYUN** kaldırıldı. 1826

☞ Avrupa standartlarında kurulan Asakir-i Mansure-i Muhammediye'ye uymadığı için kaldırıldı.

☞ **II. Abdülhamit** döneminde eski ihtişamı canlandırmak için tekrar kuruldu.

- ❑ **MIZIKA-İ HÜMAYUN** kuruldu (Bando Okulu) 1826

☞ Kuruluşun başına, 17 Eylül 1828'de bir İtalyan müzik adamı olan; **DONİZETTİ PAŞA** getirildi.

☞ **1924'te kurulan Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının çekirdeği sayılır.**

- ❑ **TIPHANE-İ AMİRE** açıldı. (Tıp Mektebi) 1826

☞ Ordunun tabip ve cerrah ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kuruldu.

☞ Tıp eğitimi Fransızca yapıldı

☞ **MUSTAFA BEHÇET EFENDİ** bu mektebin nizamını hazırlamış ve Türkiye'de modern tıp mektebinin kurucusu olmuştur.

- ❑ **CERRAHNAME** açıldı. 1836

☞ 1836'da Tıphane-i amire ve Cerrahname birleştirildi.

☞ 1839'da Galatasaray'a taşındı. (Abdülmecit)

☞ Taşandıktan sonra adını **MEKTEB-İ TIBBİYEYİ ADLİYEYİ ŞAHANE** olarak değiştirdi.

☞ Başına Avustralyalı doktor **AMBROİSE BERNARD** getirildi.

❑ İlk Resmi Gazete **TAKVİM-İ VEKÂYİ** çıkarıldı.
1 Kasım 1831

☞ Mısır valisi Mehmet Ali Paşa'nın Mısır'da çıkardığı **Resmi İlk Türkçe Gazete** **VEKÂY-İ MISRIYYE**'dir.

Bestelenen Marş	Kullanılan Dönem	Bestekar	Bestelenen Padişah
Mahmudiye	1808-1839	Guisepp Donizetti - Gaetano Donizetti	II.Mahmut
Mecidiye	1839-1861	Guisepp Donizetti	Abdülmecit
Aziziye	1861-1876	Callisto Guatelli	Abdülaziz
Hamidiye	1876-1909	NECİP PAŞA	II.Abdülhamit
Reşadiye	1909-1918	Italo Selvelli	Mehmet Reşat

Önemli:

- Tanzimat Devri(1839 – 1876) sırasında bestelenen Mecidiye Marşı ile bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin kullandığı **"BEYAZ AY YILDIZLI BAYRAK"** resmi bayrak olarak kullanıldı.

Bil bakalım... 😊

- **Rüştiyelere** öğrenci yetiştirecek Sıbyan Okullarına hazırlık sınıfı olarak açıldı

- Daha sonra **Mektebi Tıbbiye** ve **Mektebi Harbiye** gibi yüksek okullara askeri hazırlık sınıfı olarak açıldı.

MEKTEBİ İDADİ 1838

Bil bakalım... 😊

Asakir-i Mansure-i Muhammediye'nin **asker ihtiyacını karşılamak için** açılmış harp okuludur?

MEKTEB-İ FÜNUN-U HARBİYE 1834

Bil bakalım... 😊

- Eğitim sistemimizin düzenleme işleriyle ilgili ilk yapılanmasıdır.

- Eğitimin çeşitli kademelerinden olup meslek edindirmeye yönelik çalışmalar yapmıştır.

MECLİS-İ UMÛR-U NÂFİA 1838

Bil bakalım... 😊

- Sıbyan Mektebinin devamı sayılır.

- Osmanlı'da açılan **İLK RÜŞTİYE MEKTEBİ** dir.

MEKTEBİ MAARİFİ ADLİYE 1839

Bil bakalım... 😊

- Osmanlı'da açılan **Rüştiye Mekteplerinden** sorumlu bakanlık

MEKATİP-İ RÜŞTİYE NEZARETİ 1838

Bil bakalım... 😊

- 18 yaşına kadar eğitim gördüler

- Evkaftan maaş alırlardı.

- Padişah huzurunda imtihandan sonra isteklerine göre çeşitli devlet dairelerinde görevlendirildi.

MEKTEBİ ULUMU EDEBİYE 1839

Öğretmen Bilgisi:

- Zamanla bu iki kurum yeniliklere ve Tanzimat reformlarına ışık tutamadı.

- Bu nedenle rüştiyelerin yeniden yapılanmasına karar verildi.

- **1867'den itibaren ilk kez gayri Müslim çocukların alınması prensipte kabul edildi.**

- Ancak giriş için **TÜRKÇE İMTİHAN** şart konuldu.

D- EKONOMİ ALANINDA

☞ **YERLİ MALİ KULLANIMI** zorunlu hale getirildi.

☞ I.Abdülhamit de **zorunlu** hale getirmiştir.

☞ III. Selim döneminde **genişletildi**.

☞ **1839 BALTA LİMANI TİCARİ SÖZLEŞMESİ** imzalandı.

☞ Lonca Sistemi çöktü.

☞ Yabancı mallar ülkeyi istila etti.

☞ **YED-İ AHİT** (*Devlet Tekeli*) kaldırıldı.

☞ Balta Limanı sözleşmesi ile kaldırıldı.

☞ Tahıl, yün, haşhaş, zeytinyağı, ipek, meyan kökü gibi malzemelerin sadece devlet tarafından belirlenmiş kişiler tarafından ithalatının veya ihracatının yapıldığı sistemin kaldırılması

☞ Yerli üretime **GÜMRÜK KOLAYLIĞI** getirildi.

☞ **Amaç**, yerli üretimi arttırmak

☞ **Yabancı mallarla rekabet edebilmek**.

☞ İzmit'te **ÇUHA (KUMAŞ) FABRİKASI** açıldı.

☞ **Amaç**, yerli kumaş kullanımını arttırmak

☞ *Dışarıya para çıkışını engellemek*

☞ **Bakırköy'de** → BEZ

Beykoz'da → DERİ

Eyüp'te → İPLİK

fabrikaları açıldı.

☞ **Özel teşebbüsler** desteklendi.

☞ **BAYTAR MEKTEBİ** açıldı. Uzmanlar Prusya'dan getirildi.

☞ **YOL YAPIMINA** önem verildi.

☞ **Amaç**, ekonomik kalkınma, merkezi otorite

Önemli...

- **III.SELİM**: Avrupa'yı örnek alıp inkılâp niteliğindeki ilk köklü islahat girişimini yaptı.

- **II.MAHMUT**: En kapsamlı islahatları yaptı

TANZİMAT DÖNEMİ ISLAHATLAR 1839 – 1876

ABDÜLMECİT 1839 – 1861

ABDÜLAZİZ 1861 – 1876

TANZİMAT FERMANI 3 Kasım 1839

- ☐ **Abdülmecit** döneminde ilan edildi.
- ☐ **Mustafa Reşit Paşa** tarafından hazırlandı.
- ☐ **Gülhane Parkı**'nda halka okundu.
- ☐ **Osmanlılık**, *Tanzimat*'la başlar, *Balkan* harbi ile biter.

Nedenler:

- Avrupalı devletlerin içişlerimize karışmasını engellemek
- Dağılmayı engellemek
- Azınlıkları devlete bağlamak
- Mısır meselesine destek sağlamak

Maddeler

- ◆ Herkesin can, mal ve ırz güvenliği sağlanacak
- ☞ **Tanzimat'tan önce bunu ilk sağlayan padişah FATİH (II. Mehmet)**
- ◆ **Müsadere usulü** tamamen kaldırıldı. Herkes Mal, mülk sahibi olabilecek
- ◆ Askerlik, **VATAN HİZMETİNE** dönüşecek (5yıl)
- ◆ Mahkemeler açık olacak ve kimse yargılanmadan cezalandırılmayacak
- ◆ Rüşvet ve iltimas kaldırılacak
- ◆ Padişah dahil herkes kanunlara uyacak

Bilmen gerekenler var...

- ⊙ Yayınlanmasında **DIŞ BASKI YOKTUR.**
- ⊙ Abdülmecit, **kendi hakkını kendi sınırladı**
- ⊙ **Hukukun üstünlüğü** ilkesi benimsendi.
- ⊙ Mısır sorunu için **Londra Konferansında** ilan edildi.
- ⊙ **Anayasalcılık** hareketinin başlangıcıdır.
- ⊙ Meşrutiyet'e - **Anayasal Düzene** - atılan **İlk adımdır.**
- ⊙ **Müslüman / Hıristiyan eşitliği** sağlanmaya çalışıldı.

ISLAHAT FERMANI 18 Şubat 1856

- ❑ **Abdülmecit** döneminde ilan edildi.
- ❑ **Mehmet Emin Ali Paşa** tarafından hazırlandı.

Maddeler

- ◆ **Gavur** sözcüğü yasaklanacak
- ◆ Azınlıklar bir defaya mahsus bedel ödeyerek askerlikten muaf tutulacak
- ☞ **Cizye vergisi** kaldırılacak
- ☞ **Nakd-i Bedel** ve **İane-i Askeriye** tahsil edildi.
- ◆ **İltizam Usulü**, kaldırıldı.
- ☞ **Muhassıllar** vergi toplamaya başladı.
- ☞ **İltizam Usulünü**
 - **FATİH** ilk uyguladı
 - **ABDÜLMECİT** kaldırdı.
- ☞ **MUHASSİL:** *İltizam Usulü kaldırıldıktan sonra salyaneli eyaletlerde vergi toplayan kişi*
- ◆ **Gayr-i Müslimler;**
BANKA / ŞİRKET / OKUL / KİLİSE açabilecek
DEVLET MEMURU olabilecek
İL GENEL MECLİSİ ÜYESİ olabilecek
- **KAZANDIKLARI İLK SİYASİ HAK** -

Bilmen gerekenler var...

- ⊙ Yayınlanmasında **DIŞ BASKI VARDIR.**
- ⊙ **Paris Barış Konferansında** etkili olmak için ilan edildi.
- ⊙ Gayr-i Müslimler **Mülk** edinebildiler.
- ⊙ **Tanzimat Fermanı** ve **Islahat Fermanı** milliyetçilik isyanlarını engelleyemedi.
- ⊙ **Tam Vatandaşlık** için *rejimin değiştirilmesine* karar verildi.

A- HUKUK ALANINDA

AÇIKLAMALARA UYGUN YAPILAN YENİLİKLERİ BELİRTİNİZ? 😊

- **Devlet yönetmeliklerini** *hazırlamak için* kuruldu.

MECLİS-İ ALİ TANZİMAT 1854

- **Şeriat Mahkemelerinin yanında** *Avrupa Hukuk kurallarına göre işleyen Laik sistemde açılan yeni mahkemelerdir.*
- **1864 Vilayet Nizamnamesiyle** *ilk olarak* **BAGDAT**ta açıldı.

NİZAMİYE MAHKEMELERİ 1864

- Bugünkü **YARGITAY**'dır.
- İlk kez yasama ile yürütme birbirinden ayrılmıştır.
- Yasama yürütmeyi denetleme hakkı elde etmiştir.

DİVAN-I AHKAM-I ADLİYE 1868

- **"Meclis-i Valayı Ahkâm-ı Adliye"**
II.Mahmut döneminde açılmıştı.

- Bugünkü **DANIŞTAY**'dır.
- Fransa'dan alındı.
- **Conseil d'Etat (Fransız Danıştayı)** kurumundan etkilenecek kuruldu.
- Devlet görevlilerine karşı açılan davalara bakar.

ŞURAY-I DEVLET 1868

- Osmanlı'da **İlk Medeni Kanundur.**
- 16 Bölüm, 1851 Maddeden oluşur.
- Sadece **Hanefi Mezhebinden olanlar** yararlanabildi.
- 17 Şubat 1926 **Medeni Kanunu**'na kadar yürürlükte kaldı.

MECELLE 1876

B- MALİ ALANDA

AÇIKLAMALARA UYGUN YAPILAN YENİLİKLERİ BELİRTİNİZ? 😊

- ✂ Basılan **İlk kağıt para**'dır.
- ✂ Rağbet görmediği için **MADENİ PARA** usulüne geçildi.

KAİME-İ NAKDİYE 1843

- ✂ 20 Kuruş değerindeki **Gümüş Sikke** (**MADENİ PARA**)

MECİDİYE 1844

- ✂ **Çağdaş bir arşiv** oluşturmak ve **Belgeleri arşivlemek** için açılmıştır.

HAZİNE-İ EVRAK NEZARETİ 1846

- ✂ Osmanlı'da açılan **ilk bankadır.**
- ✂ **Levanten / Galata Bankerleri** tarafından açıldı.

BANK-I DERSADET 1847

- ✂ 1854'ten 1945'e kadar Boğaziçi'nde yolcu ve yük taşımacılığı yapan... **İlk Anonim Ortaklığı Şirketi**'dir.
- ✂ İlk Seferini **Üsküdar**'a yaptı.
- ✂ Şirkette **TÜRK** olarak İLK çalışan **Beykozlu RIZA ÖMER KAPTAN**

ŞİRKET-İ HAYRİYE 1854

- ✂ Osmanlı'da açılan **İlk yabancı sermayeli banka**'dır.
- ✂ **Tanzimat döneminde açılan İNGİLTERE** destekli **ilk bankadır.**

BANK-İ OSMANİ 1856

- ✂ **Kırım Harbi sonrası İngiltere'den ilk dış borç** alındı. 200.000 Sterlin

- ✂ **Tanzimat döneminde açılan İNGİLTERE ve FRANSA** destekli **bankadır.**

BANK-İ OSMANİ ŞAHANE 1863

- ✂ 1863'te, **MEMLEKET SANDIKLARI** açıldı.
- ✂ 1868'de **İSTANBUL EMNİYET SANDIĞI** açıldı.

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

- ✂ 1883'te Menafi Sandıkları, Memleket Sandıklarının yerini aldı.
- ✂ 1888'de **ZİRAAT BANKASI** kuruldu.

- II.ABDÜLHAMİT -

- ✂ Osmanlı yayınladığı kararname ile **dış borçların faizlerini yarıya indirdi.** (MORATORYUM)

- ✂ Avrupalı devletler bu kararnameye **şiddetle karşı çıktı.**

- ✂ Duyun-u Umumiye'ye **zemin hazırladı.**

RAMAZAN KARARNAMESİ 1875
(**TENZİL FAİZ KARARNAMESİ**)

C- EĞİTİM ALANINDA

Bilmen gerekenler var...

- ⊙ Tanzimat döneminde eğitim alanında **FRANSA** ve **PRUSYA**'dan yararlanılmıştır.
- ⊙ Batılı anlamda **müzik dersi alan ilk padişah ABDÜLMECİT**
- ⊙ **1856**'da Topkapı Sarayı'ndan **DOLMABAĞÇE SARAYINA** taşınıldı. **ABDÜLMECİT DÖNEMİNDE**
- ⊙ 17 Kasım 2011'de TBMM tarihinde **ilk kez hangi padişah için Dolmabahçe Sarayı'nda anma töreni düzenlendi?** **ABDÜLMECİT**

AÇIKLAMALARA UYGUN YAPILAN YENİLİKLERİ BELİRTİNİZ? 😊

- ☒ Fener Rum Patrikhanesinin din adamı yetiştirmek için açtığı özel okuldur.

HEYBELİADA RUHBAN OKULU 1844

- ☒ Eğitim işlerini düzenlemek için açıldı.
- ☒ Sıbyan Mektebi'nin ıslahı, dayanın yasaklanması gerçekleşti

MECLİS-İ MAÂRİF-İ UMÛMİYE 1846

- ☒ Rüştiyelere **ERKEK ÖĞRETMEN** yetiştirmek için açıldı.

DARÜL MUALLİM 1848

- ☒ **Avrupa tarzında inşa edilen ilk eğitim kurumu**
- ☒ Bezm-i Alem Valide Sultan'ın katkılarıyla devlet memuru yetiştirmek için açıldı.
- ☒ Daha sonra idadi (Lise'ye hazırlık) oldu.

DARÜL MAARRİF 1850

- ☒ İstanbul'da **Kadı** ve **Naip** yetiştiren okul

MUALLİMHANE-İ NÜVVAP 1853

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

- 🏠 **1884**'te **Mekteb-i Nüvvap**
- 🏠 **1911**'de **Medresetü'l Kuzzat (Kadılar Medresesi)** adını aldı.

- ☒ **1851**'de açılan **Bilim kuruludur.**
- ☒ Kurucusu **Mustafa Reşit Paşa**
- ☒ **Fransız İlimler Akademisi** örnek alınarak kuruldu.
- ☒ Kurulun en önemli başarısı **AHMET CEVDET PAŞA**'ya yazdırılmış **Tarih-İ Cevdet**

ENCÜMEN-İ DANİŞ 1851 – 1862

- ☒ **Yahudilerin açtığı İlk modern Okul**

MUSEVİ ASRİ MEKTEBİ 1854

- ☒ Meclis-i Vükelaya bağlı bir Nâzır tarafından yönetilmesi için kuruldu.
- ☒ Bugünkü **MEB**
- ☒ İlk Maarif Nâzırı **Abdurrahman Sami Paşa**
- ☒ İlk Müsteşar **Hayrullah Efendi**

MAARİFİ UMUMİYE NEZARETİ 1857

- ☒ Fransa'ya gönderilecek askeri öğrencilerin Fransızca öğrenmeleri için **Paris**'te açıldı.

MEKTEBİ OSMANİ 1857

- ☒ **Kaymakam** ve **Nahiye Müdürü** yetiştirmek için açıldı.
- ☒ Bugünkü **SİYASAL BİLİMLERİN** temeli olan okuldur.
- ☒ **İlk Sivil Yüksek Okuludur.**

MEKTEBİ MÜLKİYEYİ ŞAHANE 1859

- ☒ İlk Kız Rüştüyesidir.
ÇEVRE KALFA KIZ RÜŞTİYESİ

- ☒ Sultan Ahmet'te açıldı.

NAS RÜŞTİYESİ 1859

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

- ↗ Kız Rüştüyelerinden mezun olanların artması ile bir üst okulda okumaları için 1911'de **İNAS İDADİSİ** adıyla açıldı. (*İlk Kız İdadisi*)
- ↗ 1922'de **İSTANBUL KIZ LİSESİ** adını aldı.

- ☒ **Mithat Paşa** tarafından,
Tanzimat döneminde öksüz, yetim, kız ve erkek çocukların korunup eğitilmesi sanayi alanında teknik eleman eğitimi verilerek topluma kazandırılması amaçlandı.

- ☒ Sonraki adı **İnas Sanayi Mektebi 1914**

ISLAHANE 1860

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

- ↗ 1914 **İnas Sanayi Mektebi**
(*Kız Sanayi Mektebi*)
Kızlara zanaat ve el işi öğretmiştir.
- V.MEHMET REŞAT -

- ☒ **Amerikan usulü** eğitim vermek için süresi beş yıl olup karma eğitim sistemi olan okuldur.

ROBERT KOLEJİ 1863

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

- ↗ Osmanlı'da açılan *ilk yabancı okuldur*
- ↗ **Cizvit tarikatı tarafından** Beyoğlu'nda açılan en eski Latin Katolik Okuludur.
- ↗ **III. Murat döneminde** açıldı.

SAİNT BENOİT 1583 (Sen Benuva)

- ☒ Devlet Görevlilerin *yabancı dil eğitimi* için açıldı.
- ☒ Sultan Ahmet'te açıldı.

LİSAN MEKTEBİ 1864

- ☒ Fransızların teklifi ile Fransızca eğitim vermek amacı ile açılmıştır.

- ☒ Mekteb-i Osmani'nin maliyetli olması sonucunda açıldı.

- ☒ Açılışı sonrası Mekteb-i Osmani kapatıldı.

MEKTEBİ SULTANİ 1868
GALATASARAY SULTANİSİ

- ☒ 1869'da hazırlanan nizamname ile Rüştüye ve İdadiler birleştirilip **SULTANİ** adıyla sınıflandırdı.
- ☒ Askeri tıbbiye ve Harp Okullarına hazırlayacak idadiler (Liseler) açıldı.
- ☒ Aynı yıl idadilerin bütün vilayetlerde açılmasına karar verildi.
- ☒ Vilayetlerde Müslüman / Gayr-i Müslüman yan yana okudu.
- ☒ Klasik Osmanlı medrese eğitiminden vazgeçildi.
- ☒ Fransa örnek alındı.

MAARİFİ UMUMİYE NİZAMNAMESİ 1869

- ☒ Kız Rüştüyelere **bayan öğretmen yetiştirmek için** açıldı.

- ☒ İlk kadın müdürü
FATİMATÜZZEHRA HANIM

DARÜLMUALLİMAT 1870

- ☞ **Osmanlı eğitim kurumlarındaki bölümler**
- İbtida-i (Sıbyan) → İlkokul
- Rüştüye → Ortaokul
- İdadi (Sultani) → Lise
- Darülfünun → Üniversite

- ☞ 1870'te İlk Üniversite açıldı. 1900'de İstanbul Darülfünun'u 1933 Reformuyla İstanbul Üniversitesi oldu.

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

- ↗ **İnas Darülfünun 1914 – 1915**
(*İlk kızlar Üniversitesi*)
Kızların yükseköğrenim görebilmesi için açılan üç yıllık yükseköğrenim kurumu
- V.MEHMET REŞAT -

- ↗ Evli yada dul kadınlar alınmadı.

- ↗ 1920'de Darülfünun'a bağlandı.

- ↗ 1920 – 1921 dönemi Hukuk Fakültesi ilk kez kız öğrenci aldı.
(İLK KARMA EĞİTİM / Kız – Erkek)

- ☒ Abdülaziz döneminde kimsesiz çocuklar için açılan eğitim okuludur.

DARÜŞŞAFKA 1873 (Şevkat Evi)

Hatırlatma:

- **Darülaceze, 1895'te** II.Abdülhamit tarafından din, ırk ve cinsiyet farkı gözetmeksizin bakıma muhtaç, kimsesiz, yaşlı ve sakat insanların ihtiyaçlarının karşılandığı yer
- **Darüleytam, 1914'te** V.Mehmet Reşat döneminde açıldı. Yetim ve öksüz kalan çocukların bakımının yapıldığı yer

DİĞER GELİŞMELER

- ☒ Abdülmecit döneminde kuruldu.
- ☒ **Jandarma Teşkilatı'nın kuruluşu** olarak kabul edilir.

UMUR-U ZAPTİYE 1839

- ☒ İltizam sisteminin kaldırılmasıyla sancak merkezlerinde halkın seçimi ile kuruldu.
- ☒ Mahalli seviyede halk yönetime katıldı.
- ☒ **Meşrutiyet Meclisi'nin** temellerini oluşturur.

MUHASIL MECLİSLERİ 1840

- ☞ **1840'ta** POSTA NEZARETİ kuruldu./Abdülmecit
- ☞ **1863'te** İLK POSTA PULU kullanıldı./ Abdülaziz
- ☞ **İlk POSTA NAZIRI AGÂH EFENDİ**
- ☞ **İlk TELGRAF HATTI** kuruldu

- İlk telgraf hattı İSTANBUL / EDİRNE döşendi.
- Daha sonra EDİRNE / VARNA / KIRIM
- 1860'ta İSTANBUL / ANKARA HATTI
- İlk Çekilen telgraf "KIRIM HARBİNDE RUSLARIN SİVASTOPOL'U BOMBALAMASI"

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

- ☞ II.Abdülhamit döneminde telgraf hatları Yemen'den Hicaz'a kadar uzatıldı.
- ☞ **Telgrafçılık öğrenimi için** Fransa'ya öğrenciler gönderildi.

- ☞ **1867'de** Abdülaziz döneminde WASHINGTON'da **İlk Osmanlı Büyükelçiliği** açıldı.

- ☞ **10 Nisan 1845** **POLİS NİZAMNAMESİ** yayınlanarak günümüz polis teşkilatının temeli kuruldu.

- ☞ **İHTİSAP NEZARETİ, 1826** Yeniçeriocağının kaldırılmasıyla Seraskerle birlikte İstanbul'un güvenliğinden sorumlu idiler.

1845'te görevlerinin bir kısmı polis teşkilatına bırakılınca görevi sadece **esnafı ve fiyatları denetleme** olarak kaldı.

Cep Bilgi

YARMAK: Tespit edilen **ilk zabıta görevlisi** Tudun, Şad(yüksek rütbeli komutan) ve Subaşılardan zabıta işlerinden sorumludur.

Mecma-ı Âsâr-ı Atika (1846) (Eski Eserler Koleksiyonu)

- ☞ Abdülmecit'in Yalova gezisi sonrasında Bizans eserleri 1846'da Aya İrini'de toplatıldı.
- ☞ **1869 Abdülaziz** döneminde düzenlenerek Müze-i Humayun olarak adlandırıldı.
- ☞ **İlk Müze Müdürü Dr.Good** (Galatasaray Lisesi Öğretmenlerinden)
- ☞ Bir ara kapandıysa da **Ahmet Vefik** başkanlığında yeniden açıldı.
- ☞ Başına Alman asıllı **DETHIER** getirildi.
- ☞ 1874'te **asar-ı atika nizamnamesi** çıkarıldı.
- ☞ Eserler Çinili Köşke taşındı.
- ☞ **Aya İrini** askeri müze olarak kullanıldı.

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

- ☞ Dethier'in ölümü üzerine Çinili Köşk Müze Müdürlüğüne 1881'de OSMAN HAMDİ BEY atandı. **İLK TÜRK MÜZE MÜDÜRÜ**
- II.ABDÜLHAMİT -

- ☒ **İlk Bayındırlık Bakanlığıdır.**
- ☒ İmar İşlerini merkezden yürütmek için kuruldu.

NAFİA NEZARETİ 1848 İlk Nafia Nazırı İsmail Paşa

- Osmanlı Devletinde döşenen *ilk demir yolu hattı*

KAHİRE / İSKENDERİYE HATTI 1854

- Anadolu'da döşenen "İngiliz destekli" *ilk demir yolu hattı*

AYDIN / İZMİR HATTI 1860

- Osmanlı Devleti'nin kendi döşediği *ilk demir yolu hattı*

HAYDARPAŞA / İZMİT HATTI 1873

- Osmanlı'da kurulan İlk sahil güvenlik örgütü

RUSUMAT EMANETİ 1859

- Topraktan alınan vergilerin kaldırılıp % 10 oranında vergi konulmasıdır.
- Tapu Nizamnamesi çıkarılarak mülk ve arazilerin yazımı yapıldı.
- Özel Mülkiyete güvence konuldu.

ARAZİ KANUNNAMESİ 1858

- Türk basın tarihinin "YARI RESMİ İLK TÜRKÇE GAZETESİ"
- WILLIAM CHURCHILL adında İngiliz tarafından kuruldu.
- 1860'a kadar devam etti.

CERİDE-İ HAVADİS 1840

- AGÂH EFENDİ ve ŞİNASİ tarafından çıkarılan **İLK ÖZEL GAZETE**

TERCÜMAN- AHVAL 1860

- Dili Türkçe olan ilk cemiyet ve çıkardığı derginin adı nedir?

CEMİYET-İ İLMİYEYİ OSMANİYE 1860
Mecmua-i Fünun

- Osmanlıda basılan İLK TÜRK DERGİSİ

- Meslek Dergisi Özelliğinde

VEKAYİ TIBBİYE 1862

- Münif Paşa ve Fuat Paşa ilim ve fennin yurda yayılması için kurdu.

- Veka-i Tıbbiye'den sonra açılan dergidir.

- Abdülaziz kapatmıştır. Bunun üzerine Münif Paşa **Ruzname-i Ceride-i Havadis**'in yazarlığını yaptı.

MECMUA-İ FÜNUN 1862

- Şinasi tarafından yayımlandı.

- 1865'te Şinasi, Fransa'ya gittikten sonra Namık Kemal çıkardı.

- Oda Avrupa'ya gidince Recaizade Ekrem yayınladı.

- 1866'da kapandı.

TASFİR-İ EFKAR 1862

- William Churchill'in ölümünden sonra oğlunun Ceride-i Havadis'i kapatmasından sonra açtığı gazetedir.

- Yazarı **MÜNİF PAŞA**'dır.

RUZNAME-İ CERİDE-İ HAVADİS 1864

- Ali Suavi'nin çıkarmış olduğu hükümeti sert bir dille eleştirdiği gazetedir.

- Kısa bir süre sonra kapatıldı.

MUHBİR 1867

- İlk kadın dergisidir.

- Baş yazarı FATMA ALİYE TOPUZ
İlk kadın romancı

TERAKKİ-İ MUHADDERAT 186
Kadınların Yükselişi

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

TERCÜMAN-I HAKİKAT 1878

- ➔ Ahmet Mithat Efendi'nin başarılı ve tenkit etmeyen, şantaj içerisinde olmayan ciddi haberciliği ile en uzun en itibarlı gazete oldu

- II.ABDÜLHAMİT -

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

NİSVAN-I İSLAM 1892

☞ FATMA ALİYE TOPUZ'un Avrupalı kadınlara İslam'da kadını anlatmıştır.

- II.ABDÜLHAMİT -

☒ İlk Mizah Dergisidir.

☒ Teodor Kasap ve Namık Kemal'in çıkardığı dergidir.

DİYOJEN 1869

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

İKDAM 1894

☞ 1894 – 1928 arası günlük yayımlanan gazete

- II.ABDÜLHAMİT -

☒ İlk Hukuk Gazetesi

CERİDE-İ MEHAKİM 1874

TANZİMAT DÖNEMİ DIŞI

CERİDE-İ ADLİYE 1909

☞ Hukuk alanında yayımlanan diğer gazete

- II.ABDÜLHAMİT -

☒ Kanunların yayımlandığı gazetedir.

☒ **Bugünün resmi gazetesi**

DÜSTUR 1874

☒ I.Dünya Savaşında Ali Kemal tarafından çıkarılan PEYAM GAZETESİ ile birleştirilmiş PEYAM-I SABAH adını almıştır.

☒ **İlk Miladi takvimi kullanan gazetedir.**

☒ Milli mücadeleyi olumsuz etkiledi.

☒ 1922'de kapatıldı.

SABAH 1876

☒ Osmanlıda İLK YURT DIŞI GEZİSİ yapan padişahdır.

☒ *Yavuz'dan sonra* MİSİR'İ ZİYARET EDEN İKİNCİ Osmanlı Padişahıdır.

☒ Süleyman Seyyid ve Şeker Ahmet Paşa'yı resim öğrenimi için yurt dışına gönderdi.

☒ Osmanlı'da HEYKELİNİ YAPTIRAN İLK ve TEK PADİŞAHTIR

ABDÜLAZİZ 1874

☒ Abdülaziz'in baş pehlivanıdır.

☒ *Abdülaziz'in baş pehlivanı Kel Aliço ile 1885'te başlayan mücadele akşam sona erdi.*

☒ Abdülaziz'in başpehlivanı oldu

☒ Amerika'da onu yenebilen Türk olmadı.

☒ Terrible Türk (Korkunç Türk) olarak tanındı.

☒ ABD dönüşü 21 Mayıs 1898'de bindiği Fransız bandıralı gemi, İngiliz bandıralı gemiyle çarpıştı.

☒ Kurtulan olmadı

KOCA YUSUF 1857 / 1898

☞ Kırkpınar Yağlı güreşleri ilk defa **I.MURAT** döneminde yapıldı

İDARİ BİRİM	YÖNETİCİ	GÜVENLİK	ADALET
Eyalet	Beylerbeyi	Subaşı	Kadı
Sancak	Sancakbeyi	Subaşı	Kadı
Kaza	Kadı	Subaşı	Kadı
Köy	Köy Kethüdası	Yiğitbaşı	Kadı Naibi

İDARİ BİRİM	YÖNETİCİ
Eyalet	Müşir
Sancak	Mutasarrıf
Kaza	Kaza Müdür
Köy	Muhtar

VİLAYET NİZAMNAMESİ 1842

- ☞ Abdülmecit döneminde hazırlandı
- ☞ Eyaletlere atanan yöneticiye **müşir** denir.
- ☞ Islahat Fermanı ile **iltizam sistemi** kaldırıldı
- ☞ Sancaklardan vergileri **MUTASARRIF** topladı.

- ABDÜLMECİT -

İDARİ BİRİM	YÖNETİCİ
Vilayet	Vali
Liva	Mutasarrıf
Kaza	Kaza Müdürü
Köy	Muhtar

VİLAYET NİZAMNAMESİ 1864

- ☞ ABDÜLAZİZ döneminde hazırlandı
- ☞ Bütün eyaletler **VİLAYET** oldu.
- ☞ İlk kez **TUNA**'da uygulandı
- ☞ Sınırların daralması nedeniyle **VİLAYET SİSTEMİNE** geçildi.
- ☞ Vilayetlere merkezden **VALİ** atandı.
- ☞ Sancakların yerini **LİVA** aldı.

- ABDÜLAZİZ -

İDARİ BİRİM	YÖNETİCİ
Vilayet	Vali
Liva	Mutasarrıf
Kaza	Kaza Müdürü
Nahiye	Nahiye Müdürü
Köy	Muhtar

VİLAYET NİZAMNAMESİ 1871

- ☞ **Nahiye** adı verilen kaza ile köy arasındaki idari birim oluşturuldu.
- ☞ **1913**'e kadar yürürlükte kaldı

II. ABDÜLHAMİT Maarif Perver / Kızıl Sultan 1876 – 1909

- ✘ Camiden çok okul yaptırdığı için MAARRİF PERVER olarak anıldı.
- ✘ Ermenilere karşı aman vermeyen II.Abdülhamit'e karşı Fransız akademisi "*La Sultan Rouge*" tabirini kullandı.
- ✘ Ermenilerle birlikte hareket eden ittihatçılar "KIZIL SULTAN" diye tabir etti.
- ✘ Doğu'da Kürt Aşiret Reislerinin Ermenilere karşı örgütlendiği düzensiz milis birliklerine **HAMİDİYE ALAYLARI** denir.
- ✘ **1905**'te Ermeniler II. Abdülhamit'e Yıldız Camisinde Cuma selamlığında suikast düzenlediler.
- ✘ II.Abdülhamit muhalifi Tevfik Fikret "*Ey şanlı avcı, tuzağını boşa kurmadın / attın yazık ki, yazık ki vuramadın*" dizelerini kaleme aldı.
- ✘ **II.Abdülhamit**, 31 Mart olayı ile tahttan indirilerek **SELANİK**'e sürgüne gönderildi.
- ✘ Selanik'in savaşız Bulgaristan'a geçmesi sonrası İstanbul'da **BEYLERBEYLİĞİ SARAYI**'na getirildi.
- ❖ - II.Abdülhamit'in yönetimi Dolmabahçe Sarayından buraya taşıdığı yerdir.
- II.Abdülhamit Dolmabahçe'de sadece **236 gün** kaldı.
- Suikast şüphesiyle buradan devlet yönetimini taşıdığı yer **YILDIZ SARAYI**'dır.
- ✘ - Necip Paşa tarafından II. Abdülhamit için bestelenmiştir.
- 1876 – 1909 arası kullanılmıştır.

HAMİDİYE MARŞI

TERSHANE KONFERANSI 23 Aralık 1876

- ❖ Osmanlı'nın Balkanlardaki Bulgar isyanını bastırmasındaki yöntem sonrası Avrupa Kamuoyunun baskısıyla İstanbul'da yapılan ve kağıt üzerinde kalan konferanstır.
- ❖ Osmanlı kararları kabul etmedi.
- ❖ Rusya, Osmanlıya saldırdı. (93 Harbi)
- ❖ Osmanlı, konferans kararlarını etkisiz kılabilmek için "**Kanuni Esasi**"'yi ilan ettiğini açıkladı.

I.MEŞRUTİYET 23 Aralık 1876 / 13 Şubat 1878

İlanı Öncesi Bilinmesi Gerekenler

- ⊙ **Anayasal Devlet Düzeni**'ne geçildi.
- ⊙ Halk, **İlk defa** yönetime ortak oldu
- ⊙ Kanuni Esasi, **BELÇİKA** ve **PRUSYA** Anayasalarından etkilenecek oluşturuldu.
- ⊙ **1876 Anayasası** ve **1961 Anayasası** ile çift meclisli yapı benimsendi.

1876 Anayasası:

Meclis-i Mebusan / Meclis-i Ayan

1961 Anayasası:

Seneto Meclisi / Temsilciler Meclisi

- ⊙ Mithat Paşa'nın Kanuni Esasi için hazırladığı taslak metin **KANUNU CEDİT**

Öğretmen Bilgisi:

- Mithat paşacı grup tam vatandaşlık için **Abdülaziz'i** tahttan indirdi. V.Murat'ı tahta çıkardı.

- Tahttan indirenler arasında **Ali Suavi, Şinasi, Namık Kemal, Mithat Paşa** gibi önemli Jön Türkler bulunmaktadır.

- Ancak Akıl sağlığı yerinde olmadığı için yaptığı antlaşma ile **II.Abdülhamit'i** tahta çıkardı.

- ⊙ Rusya ile 93 Harbi sonrası Osmanlı – Alman yakınlaşması yaşandı.
- ⊙ Bu yakınlaşma orduda Alman etkisine neden oldu. **MÜŞİR WONDER GOLTZ**
- ⊙ İlk Olumlu sonucunu 1897 Osmanlı – Yunan Savaşında kendini gösterdi.

- ⊙ **93 Harbi** sonrası imzalanan Edirne Mütarekesi (31 Ocak 1878)'den sonra 13 gün sonra 13 Şubat 1878'de **II. Abdülhamit meclisi süresiz olarak tatil etti.**
- ⊙ **Halepa Fermanı, Çırağan Vakası** II. Abdülhamit döneminde yaşandı.

KANUNİ ESASİ MADDELER

- Herkes kanun ve devlet karşısında eşit haklara sahip
- Herkese eğitim-öğretim, mülkiyet hakkı basın, yayın ve din özgürlüğü verildi.
- Yasama yetkisi, Âyan ve Mebusan Meclisine aittir.
- Ayan Meclisi üyeleri, padişah tarafından ömür boyu seçilebilirdi.
- Mebusan Meclisi üyelerini ise dört yıllığına halktan erkekler seçebilecekti.
- Yürütme yetkisi başında padişahın bulunduğu (Heyet-i Vükela) bakanlar kurulluna aittir.
- Padişah hükümeti kurma yetkisine sahiptir.
- Gerekirse hükümeti görevden alabilir. Hükümet padişaha karşı sorumludur.
- Padişah istediği zaman meclisi açıp kapatabilir.
- Kanun teklifi hükümete aittir. Padişah istediği yasaı veto edebilir.
- Yasalar padişahın onayı ile yürürlüğe girebilir.
- Padişah sürgün etme yetkisine sahiptir.

✂ **Yeniden başlama** anlamına gelir.

✂ İlk Mahkemenin verdiği kararı, bir üst mahkemenin yeniden incelemesidir.

✂ 1879'da **II. Abdülhamit** döneminde açıldı.

İSTİNAF MAHKEMELERİ

✂ İlk noterlik teşkilatıdır.

✂ Fransız Noterlik Kanunu esas alındı.

MUKAVELAT MUHARİRLERİ NİZAMNAMESİ 1879

- ✘ **II. Abdülhamit'in 93 Harbi sonrası kurduğu Osmanlı tarihinde ilk defa geniş kapsamlı polis ve istihbarat teşkilatı**

YILDIZ İSTİHBARAT TEŞKİLATI 1880

Öğretmen Bilgisi:

- Bu teşkilatı kurmasında **amcasının esrarengiz ölümü, SHERLOCK HOLMES** dedektif hikâyelerinden etkilenmesidir.

- Aynı zamanda siyasi rakipleri hakkında bilgi toplamak kendisi için hazırlanan darbe ve suikast girişimlerini önleme amacını taşır.

- ✘ Bu kararname ile borçlar konusunda **Osmanlı iflasını açıklamıştır.**

Bu kararnameye göre;

- Osmanlı vergilerine el konulmuş
 - Ekonomik bağımsızlık sona ermiştir.
 - Avrupalı Devletler tarafından vergilerin toplanması ve denetimi için,
- DUYUN-U UMUMİYE** kuruldu. **1881**

MUHARREM KARARNAMESİ

- ✘ **Duyun-u Umumiye idaresinde yer alan ülkeler, İNGİLTERE / FRANSA / ALMANYA / İTALYA AVUSTURYA / OSMANLI / GALATA BANKERLERİ'**nden olmak üzere yedi temsilciden oluşmaktadır.

Cep Bilgi: *Duyunu-u Umumiye Binasını, 1897'de FRANSIZ LEVANTEN ALEXANDRE VALLAURY inşa etti. ATATÜRK'ün emriyle bina İstanbul Lisesi'nin emrine verildi.*

- ✘ **1875 Ramazan Kararnamesi ile ilan edilen Moratoryum'dan 1881 Muharrem Kararnamesine** kadar geçen süredir.

RUSÛM-I SİTTE

İLK TÜRK MÜZE MÜDÜRÜ

- ✘ **Deither'in ölümü üzerine Çinili Köşk Müze Müdürlüğü'ne 1881'de OSMAN HAMDİ BEY** atandı.

- ✘ **Osman Hamdi Bey'in II. Abdülhamit tarafından MÜDÜR** olarak atanmasıyla resmen kuruldu.

- ✘ Paris'teki **Ecole Des Beaux – Art** okulu örnek alınarak kuruldu.

SANAYİ NEFİSE MEKTEBİ 1882 **Güzel Sanatlar Akademisi**

- ✘ **1853'te Abdülmecit** döneminde 1853'te kurulan **Kadı ve Naip** yetiştiren "MUALLİMHANE-İ NÜVVAP", **II. Abdülhamit döneminde**

MEKTEB-İ NÜVVAP adını aldı.

- ✘ **Menafi Sandıkları ve Memleket Sandıkları'nın** yerine kuruldu.

ZİRAAT BANKASI 1888

- ✘ **1887'de JAPON İMPARATORU KOMEİ'nin** yeğeninin savaş gemisiyle İstanbul'u ziyaret etmesinin ardından iade-i ziyaret olarak bu firkateyn ile Japonya'ya ziyaret etmiştir.

- ✘ *Firkateyn* 11 ayda varabildi.

- ✘ Dönüş yolunda **KUŞİMOTO** açıklarında tayfuna yakalandı.

- ✘ **KAYALARA ÇARPARAK BATTI** ☹
16 Eylül 1890

ERTUĞRUL FIRKATEYİNİ

- ✘ **Fatma Aliye Topuz**, Avrupalı kadınlara İslam'da kadını anlatmıştır.

NİSVAN-I İSLAM 1892

- ✘ **1894 – 1928** arası yayımlanan günlük siyasi gazete

İKDAM GAZETESİ 1894

- ✘ Din, ırk ve cinsiyet farkı gözetmeksizin bakıma muhtaç, bakıma muhtaç, kimsesiz, yaşlı ve sakat insanların ihtiyaçlarının karşılandığı bakım evidir.

DARÜLACEZE 1895

- ✘ **Ahmet Rıza**, kurdu. Fransızca ve Türkçe yayınlandı. Yazılarında meşrutiyeti ilerleme aracı olarak gördü.

MEŞVERET GAZETESİ 1895

- ✘ **İlk Çocuk Hastanesidir.**
- ✘ **II.Abdülhamit'in** yedi aylık kızı Hatice Sultan'ın 14 Şubat 1898'de difteri hastalığından ölümü üzerine üzüntüye düşen II:Abdülhamit, dört gün sonra Dr. İbrahim Bey'e bir etfal (Çocuklar) hastanesi kurmakla görevlendirdi.

ŞİŞLİ ETFAL HASTANESİ 1895

- ✘ 1902'den 1929'a kadar çıkan **Jön Türk dergisidir.**

ŞURAY-I ÜMMET DERGİSİ 1902

- ✘ Özürlüler için açılan ilk okuldur.
- ✘ İşitme engelliler için açılan il okuldur.

YILDIZ SAĞIRLAR OKULU 1902

- ✘ **Osmanlı'da** saray yada Bab-ı Ali'de görevli dilsizlerdir.

BİZEBANLAR

- ✘ **Şam ile Medine** arasına inşa ettirilen projenin başında **Alman Mühendis Meissner** bulunuyordu.
- ✘ Kutsal topraklarla iletişimi sağlamak için yapıldı.
- ✘ Proje asıl hedefteki Mekke'ye kadar **uzatılamamıştır.**

HİCAZ DEMİRYOLU PROJESİ 1900 – 1908

- ✘ **Konya'dan, Bağdat'a** ulaşmak için 1600 km uzunluğundaki projedir.
- ✘ **1930'larda** tamamlandı.
- ✘ Tren Hattının inşası lisansını, Alman Bankası **Deutsche Bank'a** verdi.

- ✘ **İlk seferini 1940'ta İSMET İNÖNÜ'nün** Cumhurbaşkanlığı döneminde yapmıştır.

BAĞDAT DEMİRYOLU PROJESİ 1903- 1930

- ✘ **Sultan Ahmet Meydanında** bulunan *Bağdat Demiryolu projesinin* Alman firmalara verilmesi üzerine Alman İmparator II.Wilhelm tarafından Almanya'da yaptırıp İstanbul'da yerine monte ettirilen çeşmedir.
- ✘ **NEO – BİZANTEN ÜSLUBU'nda** yaptırılmıştır.

ALMAN ÇEŞMESİ 1901

- ✘ **Emperyalist Ükeler** çıkarları için bu projeye önem verdiler.
- ✘ I.Dünya Savaşında en çok kullanılan demiryolu hattıdır.
- ✘ Bu demiryolu projesini ortaya atan **ALMAN İMPARATORU II.WILHELM**

3 B PROJESİ (BERLİN – BASOF – BAĞDAT) 1894

- ✘ **İSANBUL / BAĞDAT DEMİRYOLU HATTI'nın** başlangıç noktasıdır.
- ✘ Gâr TCDD'nin ana istasyonudur.

HAYDARPAŞA TREN GÂRİ 1908

- ✘ Kız çocuklarının eğitimi için ZEKİYE HANIM tarafından SELANİK'te kullanıldı.

CEMİYET-İ HAYRİYEYİ NİSVANIYE 1908

- ✘ **HUKUK ALANINDA** yayımlanan gazete

CERİDE-İ ADLİYE 1909

- ✘ Fransa'da düzenlenen Dünya Baş Pehlivanlığı Şampiyonasında rakibi Paul Pons'u yenerek **ŞAMPİYONLAR ŞAMPİYONU UNVANI** aldı
- ✘ İstanbul'a döndüğünde **II. ABDÜLHAMİT** tarafından **OSMANİ NİŞANİ** ile ödüllendirildi.
- ✘ 1902'de henüz 32 yaşında vefat etti.

KARA AHMET 1870 - 1902

- ✘ II. Abdülhamit'in Meşrutiyet dönemine son verdikten sonra 24 Temmuz 1908'e kadar uyguladığı baskı dönemine denir.

BASKI ve İSTİBAT DÖNEMİ 1878 – 1908

- ✘ 1889'da kuruldu.
- ✘ II.Meşrutiyet'in ilanında etkili olmuştur.
- ✘ İdeolojik olarak **Türkçülük** düşüncesini benimsedi
- ✘ **Genç Osmanlıların devamı** niteliğinde sayılır.
- ✘ Avrupalılar **JÖN TÜRK** diye bahseder (*Yeni Osmanlılar*)

İTTİHAT ve TERAKKİ (Birlik ve İlerleme) 1889 – 1918

İTTİHAT ve TERAKKİ'nin OLUŞUMU 27 Eylül 1907

- İshak Sukuti
İbrahim Temo
Abdullah Cevdet
Çerkez Mehmet Reşit

*Tarafından 12 kişinin katılımı ile Edirne'de bir bağda 2 Haziran 1889'da **İnciraltı toplantısı** veya **12'ler toplantısı** adıyla **İTTİHAT-İ OSMANİ** kuruldu.*

- Cemiyet İtalyan Carbonari Mason Teşkilatı'nı örnek aldı. Hücreler halinde yapılandı. Her üyeye bir sıra numarası verildi. Birinci hücrenin birinci üyesi **İBRAHİM TEMO**
- Selanikli Nazım cemiyet tarafından Paris'e gönderildi. Burada eski Maarif Müdürü Ahmet Rıza Bey'i cemiyete üye yapıp buradaki muhaliflerle Paris'te; **OSMANLI TEREAKKİ ve İTTİHAT CEMİYETİ** adı altında birleştiler.

Üyeler:

Selanikli NAZIM / Ahmet RIZA Bey
Şerafettin MAĞMUMİ / Milaslı HALİL Bey

1895'ten itibaren MEŞVERET GAZETESİNİ çıkardılar.

- ✘ Cemiyetin kurucularından değildir.
- ✘ Jön Türk düşüncesinde ve gruplaşmasında etkilidir.
- ✘ Mizan Gazetesindeki eleştirileri nedeniyle gazete kapatıldı
- ✘ Reform düşüncesi ne padişah'tan nede Paris'teki Ahmet Rıza'dan ilgi görmedi.

MİZANCI MURAT BEY

- ✘ Harp Mektebi öğrencileri Askeri Mektepler Nâzırı Zeki Paşa'ya suikast girişiminde bulundular.
- ✘ II. Abdülhamit, 630 kişiyi tutukladı, 74 kişiyi Fizan'a sürgüne yolladı.
- ✘ Sürgüne yollananlar **ŞEREF KURBANLARI** olarak anıldılar.

- ✘ **Adem-i Merkeziyet** fikrini savunan PRENS SABAHATTİN'in Paris'te yaptığı kongredir.
- ✘ *Ahmet Rıza* ve grubu katılmadı. Kongre ilgi görmedi.

I.JÖN TÜRK KONGRESİ 4 Şubat 1902

- 1906'da **SELANİK**'te istibdat yönetimini yıkmak isteyen **OSMANLI HÜRRİYET CEMİYETİ** kuruldu.
- 1906'da **ŞAM**'da MUSTAFA KEMAL, **VATAN ve HÜRRİYET CEMİYETİNİ** kurdu. Selanik'te bu cemiyetin şubesini açtı.
- Osmanlı Hürriyet Cemiyeti önce Vatan ve Hürriyet Cemiyeti ile birleşti.
- **Dr. Nazım Bey**'in çabaları ile Paris'te bulunan **OSMANLI TERAKKİ ve İTTİHAT CEMİYETİ** ile resmen birleşti. (**27 Eylül 1907**)
- Birleşme sırasında Cemiyetin adı da değişti. "**İTTİHAT ve TERAKKİ CEMİYETİ**"
- **Mustafa Kemal, 29 Ekim 1907'de Fethi Okyar'ın ısrarı ile 322 numaralı üye olarak derneğe girdi.**
- I.Dünya Savaşı başladığında İttihat ve Terakki'nin Genel Başkanı **TALAT PAŞA**

- ❑ 9 Ekim 1918'de İttihat ve Terakki'den ayrılanlar, FETHİ BEY'in başkanlığında... OSMANLI HÜRRİYETPERVER AVAM FIRKASI'nı kurdular. **Mustafa Kemal**, bu fırkanın üyesidir.

✂ **AHMET RIZA, PRENS SABAHATTİN, ERMENİ DEVRİMCİ FEDERASYONU** ve **MALUMYAN** katıldı.

✂ Toplantı sonu bildirgesi:

"II. Abdülhamit'i tahttan indirmek ve Meclis-i Mebusanı açmak "

II. JÖN TÜRK KONGRESİ 1907

REVAL GÖRÜŞMELERİ 9 Haziran 1908

- ✂ **Günümüz Estonya'nın** başkenti **TALİN**'de eski adıyla **Reval**'de yapıldı.
- ✂ İngiltere Kralı VII. Edward ile Rus Çarı Nikola arasında yapıldı.
- ✂ 1907 Üçlü İtilafın kurulması ile her iki devlet aralarındaki sorunları gidermek Osmanlı'yı paylaşmak üzere toplandı.
- ✂ *İngiltere, Reval sonrası Balkanlarda Rusya'yı serbest bıraktı. Bu durum I. Balkan Harbi'ne neden oldu.*

1908 DEVRİMİ

- ◆ İngiltere'nin, Makedonya sorununu bahane edip bölgeye müdahale etmesini istemeyen **RESNELİ NİYZAZI**, 200 asker ve 200 sivil ile dağa çıkarak isyan etti.
- ◆ II. Abdülhamit'ten meşrutiyet'i yeniden ilan etmesini istedi.
- ◆ 23 Temmuz'da **İTC** Meşrutiyeti, **MANASTIR**'da 21 Pare top atışıyla ilan etti.
- ◆ Durum Yıldız Sarayı'na bildirildi. 23 Temmuz'u 24 Temmuz'a bağlayan gece Kanuni Esasi'nin yürürlüğe konmasına karar verildi.

II. MEŞRUTİYET 24 Temmuz 1908 / 11 Nisan 1920

- ❑ **İTC**, gizli Selanik toplantısı sonrası cemiyet, Fırka'ya dönüşmeye karar verdi.
- ❑ **İTC**, Şubat 1909'da **KAMİL PAŞA** Hükümeti'ni güvensizlik oyu ile düşürdüler.
- ❑ II. Meşrutiyet'in ilanı sonrası,
 - **Bulgaristan**, Bağımsızlığını ilan etti.
 - **Girit**, Yunanistan'a bağlanma kararı aldı.
 - **Avusturya – Macaristan**, Bosna-Hersek'i ilhak etti.

✂ **23 Nisan 1920 / 29 Ekim 1923** arasındaki **TBMM Rejimini, III. Meşrutiyet dönemi** olarak adlandıran Türk siyaset adamı ve tarihçi kimdir.

MAHMUT GOLOĞLU 1915 – 1982

31 MART OLAYI 13 Nisan 1909

- ◆ **İTC**'ye muhalif **SERBESTİ GAZETESİ**'nin yazarı Hasan Fehmi Bey'in kimliği belirsiz kişilerce Galata Köprüsünde öldürülmesi
- ◆ **Ahrar Fırkası**'nın **İTC**'ye karşı muhalefeti
- ◆ **Volkan Gazetesi** yazarı **DERVİŞ VAHDET**'in isyancılara destek vermesi
- ◆ **Avcı Taburları**'nın isyancılarla hareket etmesi **31 Mart Olayı'na** neden oldu.
- ◆ İsyana karşı Selanik'te 1 günde, Hareket Ordusu toplandı. Trenle Yeşilköy'e gelindi.
- ◆ Ordu Komutanı **Mahmut Şevket Paşa**, Tümen'in Kurmay Subaylarından biri de **Mustafa Kemal**'dir.
- ◆ İsyanın bastırılması sırasında 300'den fazla insan öldü.
- ◆ Derviş Vahdet, İzmir'de yakalandı. İstanbul sıkıyönetim mahkemesinde yargılandı. Ayasofya meydanında asılarak idam edildi.

OSMANLI'da REJİME KARŞI İLK İSYANDIR.

31 MART OLAYI SONRASI...

- ⊙ **II.Abdülhamit tahttan indirildi.** Yerine kardeşi *V.Mehmet Reşat* getirildi.
- ⊙ **Hüseyin Hilmi Paşa Hükümeti kuruldu.** Bu hükümet Divan-ı Harbin II.Abdülhamit'in yargılamasına izin vermedi.
- ⊙ **Kanuni Esasi'nin maddeleri değiştirildi.**
- ⊙ II.Abdülhamit, **Selanik'e** sürgüne gönderildi.

Selanik'in savaş yapmadan Bulgaristan'a teslim olmasıyla II.Abdülhamit BEYLERBEYİ SARAYI'na getirildi. Ölümüne kadar (1918) burada kaldı.

KANUNİ ESASİ'NİN DEĞİŞTİRİLEN MADDELERİ...

- Meclis-i Mebusan, Heyet-i Vükelayı güvensizlik oyu ile düşürebilecek.
- Heyet-i Vükela (Bakanlar Kurulu) güvensizlik oyu ile düşürülebilecek
- Sadrazam'ı Padişah atayacak, Bakanları sadrazam atayacak
- Uluslararası antlaşmalar, Meclis-i Umumi'nin onayına bırakılacak
- Kanun teklif etmek için padişahın iznini alma şartı kaldırıldı.
- Padişahın Veto ettiği yasaları Meclis-i Umumi 2/3 çoğunlukla kabul ederse padişah kanunu tasdik etmek zorunda kalacak
- Padişahın sürgün yetkisi kaldırıldı.
- Kanun dışı tutuklama yasağı getirildi.Sansüre yasak konuldu.

FIRKALAR

ÖZELLİKLERİ VERİLEN PARTİLERİ CEVAPLAYINIZ 😊

- ☒ İbrahim Temo, İshak Sukuti, Abdullah Cevdet, Mehmet Raşit, Hikmet Emin kurdu.
- ☒ Meşveret, Mizan ve İttihat gazeteleri bu partiyi destekledi.

İTTİHAT ve TERAKKİ FIRKASI 1889

☒ Liberal Jön Türk kanadı Prens Sabahattin İstanbul'da kurdu.

☒ **Volkan** ve **Serbesti** gazeteleri bu partiyi destekledi.

AHRAR FIRKASI 1908

☒ **İbrahim Temo** kurdu.

☒ **1911'de** Hürriyet ve İtilaf fırkasına katıldı.

OSMANLI DEMOKRAT FIRKASI 1908

☒ **Arap Asıllı** Osmanlılar kurdu.

FEDAKARAN-I MİLLET CEMİYETİ 1908

☒ Gümölcine Mebusu İsmail Bey kurdu.

☒ **1911'de** Hürriyet ve İtilaf fırkasına katıldı.

OSMANLI AHALİ FIRKASI 1910

☒ **İştirak Dergisi'**ni yayınlayan HÜSEYİN HİLMİ kurdu.

☒ Türkler tarafından kurulan ilk sosyalist partidir.

OSMANLI SOSYALİST FIRKASI 1910

☒ **İttihat ve Terakki'ye** karşı kurulmuş en önemli muhalefet partisidir. Parti Liderleri Damat Ferit, Refik Halit Karay, Ali Kemal

☒ Türkler tarafından kurulan ilk sosyalist partidir.

HÜRRİYET ve İTİLAFLI FIRKASI 1911

☒ **1912'de ALAYLI SUBAYLAR** tarafından **SOPALI SEÇİMLER** sonrasında kurulan İttihatçıların suikastlarına karşılık veren, Hürriyet ve İtilaf yanlısı silahlı örgüt.

HALASKÂR ZABİTAN 1912
Kurtarıcı Subaylar

☒ **1918 Mondros Mütarekesi** sonrasında İttihat ve Terakki'nin son kongresinde kendisini fesh ederek kurduğu partidir.

TECEDDÜT FIRKASI 1918

☐ Osmanlı'da İlk defa ÇOK PARTİLİ HAYATA II. MEŞRUTİYET ile geçildi.

☐ II.Meşrutiyet'in ilanı sonrasında bütün partilerin aynı anda gittiği seçim

1912 SOPALI SEÇİMLERİDİR.